

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 września 2021 r.

Sąd Okręgowy w Kaliszu V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Romuald Kompanowski

Protokolant: p.o. stażysty Izabela Kryjom-Zuchowska

po rozpoznaniu w dniu 27 września 2021 r. w Kaliszu

odwołania J. W.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

z dnia 11 czerwca 2021 r. Nr (...) ((...)- (...))

w sprawie J. W.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o ustalenie ubezpieczenia

- 1. Zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. z dnia 11 czerwca 2021 r. znak (...)((...)- (...)) w części odnoszącej się do dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego w okresie wrzesień 2020, listopad- grudzień 2020r. w ten sposób stwierdza, że J. W. podlegała jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu w okresach: 1-30 września 2020r., 1 listopada – 31 grudnia 2020r.**
- 2. Zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. na rzecz odwołującej J. W. kwotę 180 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.**

SSO Romuald Kompanowski

UZASADNIENIE

Decyzją z 11 czerwca 2021 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych – Oddział w O. stwierdził, że J. W. podlega dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu w okresie: od 1 czerwca 2019 r. do 31 sierpnia 2019 r., od 1 listopada 2019 r. do 30 listopada 2019 r., od 1 lutego 2020 r. do 3 sierpnia 2020 r. i od 1 października 2020 r. do 31 października 2020 r. i od 1 stycznia 2021 r. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy stwierdził, że składka na dobrowolne ubezpieczenia chorobowego za wrzesień 2020 r. została opłacona po obowiązującym terminie a składka za listopad 2020 r. oraz za grudzień 2020 r. została opłacona została w nieprawidłowej wysokości. – niższej niż wymagana..

Odwołanie od powyższej decyzji w części obejmującej brak stwierdzenia podlegania dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu w miesiącach: wrzesień 2020 r. oraz listopad 2020 r. i grudzień 2020 r. złożyła J. W. wnosząc o zmianę decyzji i objęcie wnioskodawczyni we wskazanym w odwołaniu okresie dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym.

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania.

Sąd ustalił, co następuje:

Poza sporem pozostaje, iż odwołująca J. W. od kilku lat ma zgłoszoną w ewidencji podmiotów gospodarczych pozarolniczą działalność gospodarczą i z tego tytułu podlegała obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym w okresach wskazanych w zaskarżonej decyzji do nadal. Przelew zawierający składkę na powyższe ubezpieczenia oraz na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe za miesiąc wrzesień 2020 r. odwołująca zleciła bankowi prowadzącemu jej rachunek bankowy 12 października 2020 r. w godzinach popołudniowych. Złożenie powyższego zlecenia uzależnione było od zaksięgowania na koncie bankowym wpłaty od kontrahenta odwołującej. Dopiero gdy na koncie pojawiła się wpłata, odwołująca zleciła bankowi wykonanie przelewu na konto ZUS. Z uwagi na porę złożonego przelewu, bank wykonał przelew następnego dnia.

Za listopad 2020 r. oraz za grudzień 2020 r. odwołująca opłaciła składki w obowiązującym terminie ale w nieprawidłowej wysokości – zaniżonej o kwotę 60 zł za każdy z tych miesięcy. Błąd wynikał z pomyłki przy wpisywaniu kwoty przelewu składki za listopad 2020 r.: zamiast kwoty 3 771,34 zł została wpisana kwota 3 711,34 zł. Zlecając przelew składki za grudzień 2020 r. odwołująca posłużyła się funkcją „ponów przelew” co spowodowało wygenerowanie nowego przelewu z kwotą 3 711,34 zł przy obowiązującej odwołującą kwotą 3 771,34 zł. Po zorientowaniu się o popełnionym błędzie, odwołująca przed wydaniem decyzji uzupełniła brakujące należności

dowód: zeznania odwołującej.

Sąd zważył, co następuje:

Zgodnie z przepisem art. 14 ust.2 pkt 2 ustawy z dnia 13.11.1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, dobrowolne ubezpieczenie chorobowe ustaje z powodu nieopłacenia składek na to ubezpieczenie należnej za jeden pełny miesiąc.

Obowiązkiem odwołującej było opłacenie składek na ubezpieczenia społeczne w tym na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe za miesiące: wrzesień 2020 r., za listopad 2020 r. i za grudzień 2020 r., w pełnej wysokości i w prawidłowym terminie. Ostatni dzień zapłaty należności z powyższego tytułu przypadał: składki za wrzesień 2020 r. na 12 dzień października 2020 r.

Cytowany wyżej przepis art. 14 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych pozwala na przywrócenie terminu do opłacenia składki. Decyzja w tym przedmiocie uzależniona jest od zgłoszenia przez zainteresowanego stosownego wniosku i istnienia szczególnych okoliczności uzasadniających przywrócenie terminu.

Z dokumentacji przedstawionej przez ZUS wynikało, iż stosowny wniosek o przywrócenie terminu do opłacenia składki został zgłoszony i przez Dyrektora ZUS-u został załatwiony odmownie.

Mając na uwadze treść art. 6 ust. 1 pkt 5, art. 11 ust. 2, art. 12 ust. 1 i art. 14 ust. 1 i 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych z dnia 13 października 1998 r., w świetle poczynionych w sprawie ustaleń, negatywna decyzja organu rentowego odnosząca się do braku podlegania przez odwołującą dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu we wrześniu 2020 r. nie była uzasadniona. Uprawniony jest bowiem pogląd, iż składkę na ubezpieczenie chorobowe za miesiąc wrzesień 2020 r. odwołująca zapłaciła w terminie.

Stosownie do przepisu art. 60 § 1 pkt 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa, stosowanym w niniejszej sprawie w oparciu o przepis art. 32 cytowane na wstępie ustawy z dnia 13 listopada 1998 r., za termin dokonania zapłaty składek uważa się w obrocie bezgotówkowym dzień obciążenia rachunku bankowego podatnika lub rachunku podatnika w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej lub rachunku płatniczego podatnika w instytucji płatniczej na podstawie polecenia przelewu.

Brak jest ustawowo uregulowanej definicji momentu obciążenia rachunku bankowego. Zgodnie z definicją zawartą w Słowniku Języka Polskiego PWN za obciążenie uważa się nałożenie na kogoś zobowiązania, zlecenie komuś wykonania

czegoś, natomiast obciążeniem konta jest zapisanie transakcji na danym koncie (oczywiście posiadacz rachunku winien posiadać na nim środki finansowe w niezbędnej wysokości w tym dniu).

Przy takiej wykładni przywołanego przepisu uznać należało, iż zlecenie złożone 12 października 2020 r. doprowadziło do obciążenia konta odwołującej zleconym przelewem w dniu złożenia zlecenia. Nie było zatem tak, że to zlecenie przelewu obciążało rachunek odwołującej dopiero następnego dnia albo z uwagi na brak środków na koncie nie zostało wykonane albowiem na rachunku odwołującej 12 października 2020 r. były wystarczające środki do wykonania dyspozycji. Tak ujęty proces dokonywania zapłaty składek prowadzi do uznania, zapłaty ich w dniu dokonywania zlecenia wykonania przelewu. Jest to dzień, w którym rachunek płatnika został pomniejszony o kwotę składki. Nie jest zatem tym dniem dzień kiedy pieniądze trafią na rachunek organu (tak Leonard Etel – Komentarz do ustawy Ordynacja podatkowa LEX 2013) . W żadnym bowiem miejscu wskazanej ustawy ani też w ustawie o systemie ubezpieczeń społecznych nie ma takiego warunku.

Wystąpiły tym samym zasadnicze różnice przy analizowaniu terminu dokonania zapłaty składki od tych realizowanych za pośrednictwem Banku Pocztowego za pomocą tzw. kont jednodniowych gdzie posiadacz rachunku w takim banku wpłacał najpierw środki pieniężne w odpowiedniej do wysokości składek kwoty, bank te kwoty księgowal na koncie po czym przelewał je na konto ZUS co sprowadzało się do przyjęcia, iż na dzień przyjęcia dyspozycji na koncie płatnika nie było wystarczających środków do wykonania dyspozycji.

Ubocznie – gdyby odmiennie ocenione zostały przesłanki terminowości opłacenia składki za miesiąc wrzesień 2020 r. to okoliczności w jakich doszło do uchybienia na gruncie wskazanego wyżej przepisu art. 14 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 13 listopada 1998 r. prowadzą do przywrócenia terminu do opłacenia składki za ten miesiąc. Odwołująca bowiem działała w warunkach daleko posuniętej nieświadomości o skutkach przedstawienia zlecenia w godzinach popołudniowych. Biorąc pod uwagę powyższe uznać należało podstawy od zastosowania dobrodziejstwa jakie wynika z instytucji przywrócenia terminu do opłacenia składek.

Przyjęcie terminowości zapłaty składki za miesiąc wrzesień 2020 r. sprawiło o istnieniu przesłanki do przyjęcia podstaw do przywrócenia terminu do opłacenia składki za miesiąc listopada i grudzień 2020 r. albowiem odwołująca w sposób nieświadomy co do popełnionego błędu, przy wpisywaniu kwoty przelewu w nie odpowiedniej do kwoty zobowiązania umieściła kolejne cyfry co w konsekwencji doprowadziło do zaniżenia przelewanej składki. W żadnym wypadku takiego błędu nie można utożsamiać z kierunkowym działaniem w celu umyślnego pomniejszenia wysokości przypadającej na dany miesiąc składki i tym samym godzeniem się z rygorem w postaci ustania dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego. W ocenie Sądu tylko świadome zaniechanie zapłaty składki w terminie wyraża wolę zaprzestania podlegania ubezpieczeniu, zaś opłacenie składki wiąże się z wolą jego kontynuowania i dlatego nawet opłacenie składki w niższej od należnej wysokości z przyczyn usprawiedliwiających ten fakt nie ma znaczenia powodującego ustanie ubezpieczenia chorobowego. W tym zakresie Sąd w całości podziela pogląd wyrażony przez Sąd Najwyższy w wyroku z 8 grudnia 2015 r., II UK 443/14 (lex 1962525).

Mając na uwadze powyższe przesłanki, sąd orzekł jak w punkcie 1 sentencji wyroku.

O kosztach procesu sąd orzekł w punkcie 2 sentencji wyroku w oparciu o przepis art. 98 k.p.c. oraz § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

Romuald Kompanowski